

DÉL-DUNÁNTÚLI
VÍZÜGYI IGAZGATÓSÁG
PÉCS

Meteorológiai és hidrológiai jellemzők alakulása a DDVÍZIG működési területén

XXXVII. Vándorgyűlés Pécs

2019

Pál Irina, Horváth Gábor, Jakab Róbert,

Kulcsár László

A dolgozat célja

DÉL-DUNÁNTÚLI
VÍZÜGYI IGAZGATÓSÁG
PÉCS

Bemutatni az emberi hatásokkal terhelt és terheletlen kisvízfolyások hidrológiai jellemzőit, változásait az elmúlt 50-60 évben a meteorológiai jellemzők függvényében.

Érezhető-e a globális felmelegedés a vízgyűjtőkön?

Gondolatébresztés a további elemzésekhez.

Az állomások kiválasztásának szempontjai

DÉL-DUNÁNTÚLI
VÍZÜGYI IGAZGATÓSÁG
PÉCS

- Hosszú, megbízható adatsorok (vízhozam, csapadék, hőmérséklet, talajvízszint) legyenek
- Antropogén hatásokkal terhelt és terheletlen vízfolyások is képeznek a vizsgálat tárgyát

Változások az évtizedek alatt

DÉL-DUNÁNTÚLI
VÍZÜGYI IGAZGATÓSÁG
PÉCS

- Az évtizedek alatt változtak a vízgyűjtők
- A vízfolyások „rendezve”, vagy átalakítva lettek (gépi fenntartás)
- Az észlelés minősége, gyakorisága változott (napi 1-2 észlelés helyett folyamatos digitális)
- Klímaváltozás

Problémák a munka során

DÉL-DUNÁNTÚLI
VÍZÜGYI IGAZGATÓSÁG
PÉCS

- Adatsorok homogenitása
- Kevés számú hosszú csapadék és vízhozam idősor a vízgyűjtőkön
- Észlelési-mérési hiányosságok - QH görbék
- Csapadékintenzitás mérés kevés

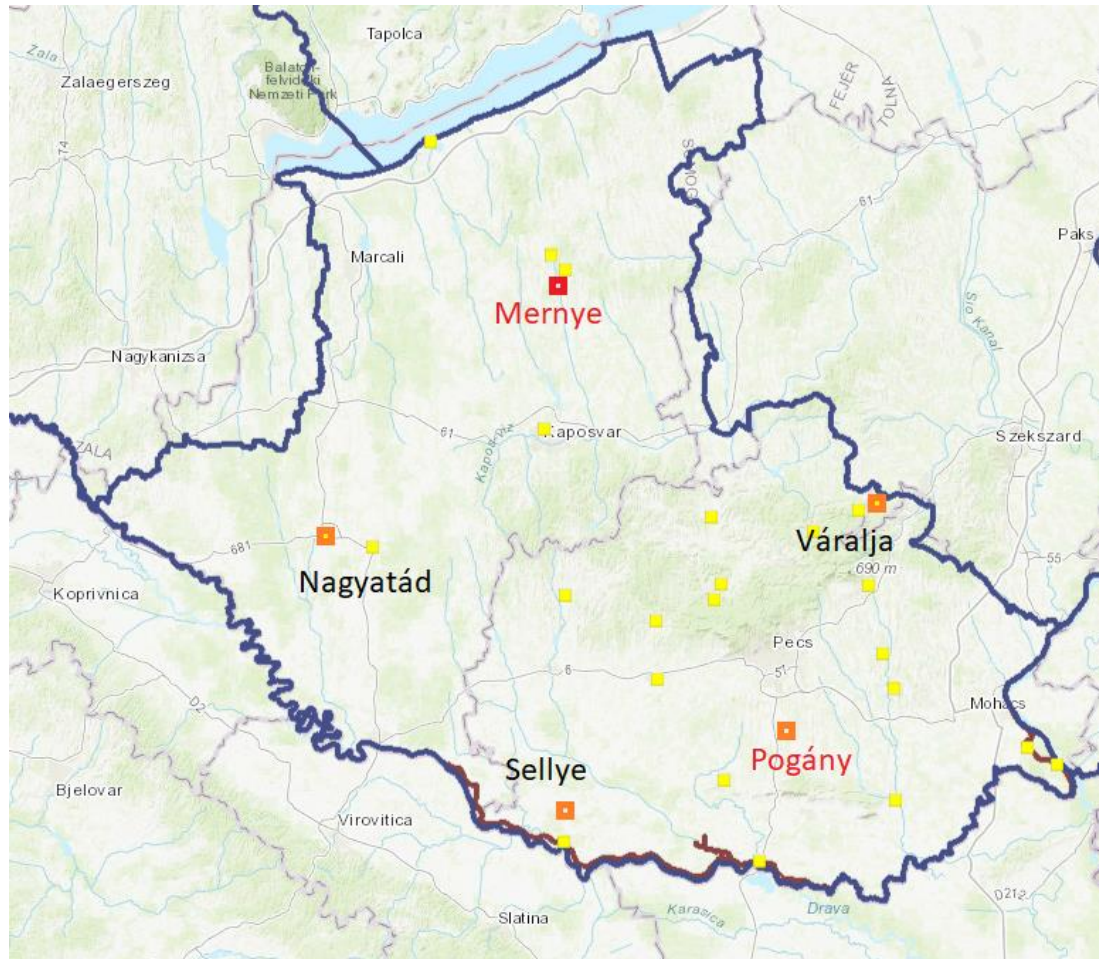
Adatsorok elemzése

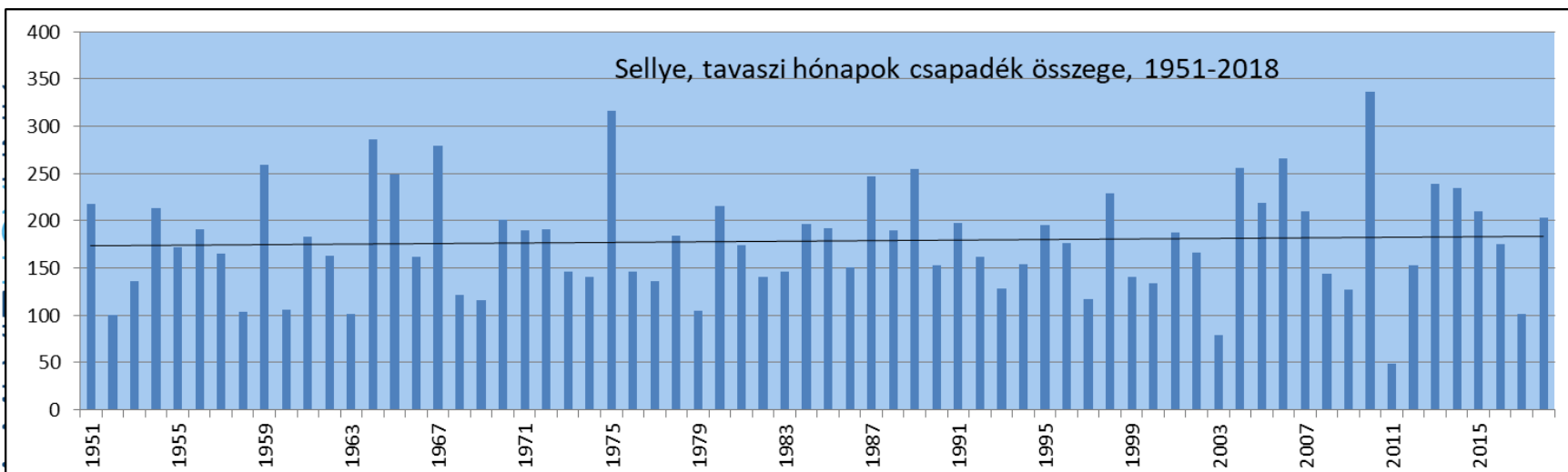
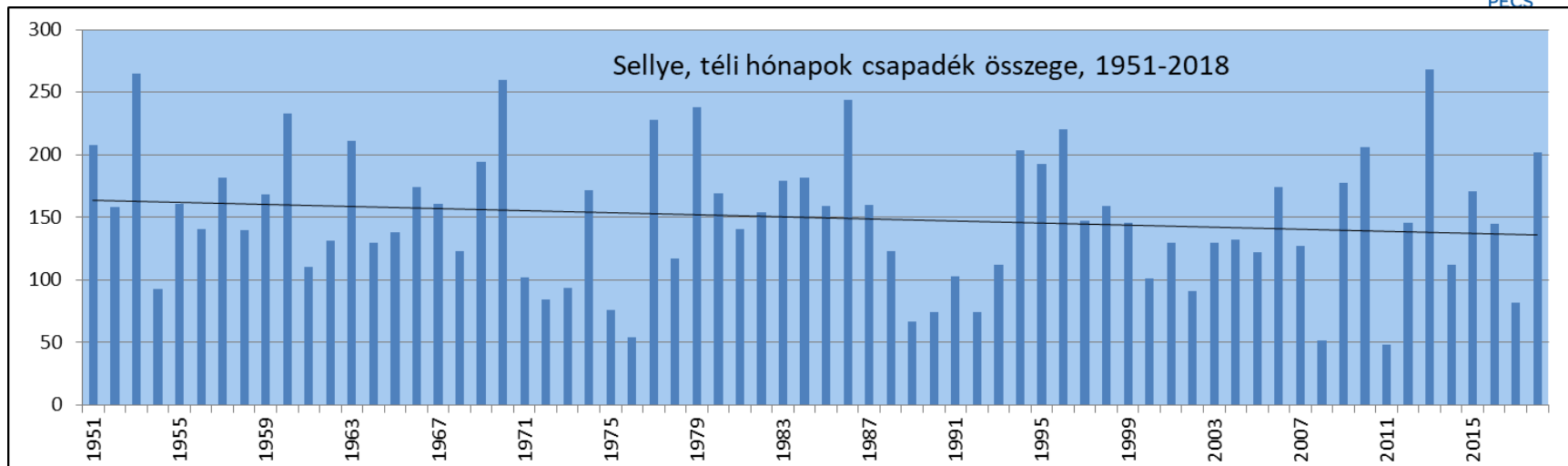
DÉL-DUNÁNTÚLI
VÍZÜGYI IGAZGATÓSÁG
PÉCS

- Dr. Goda László: Műszaki Hidrológia programcsomag (MHstat)

Meteorológiai jellemzők alakulása

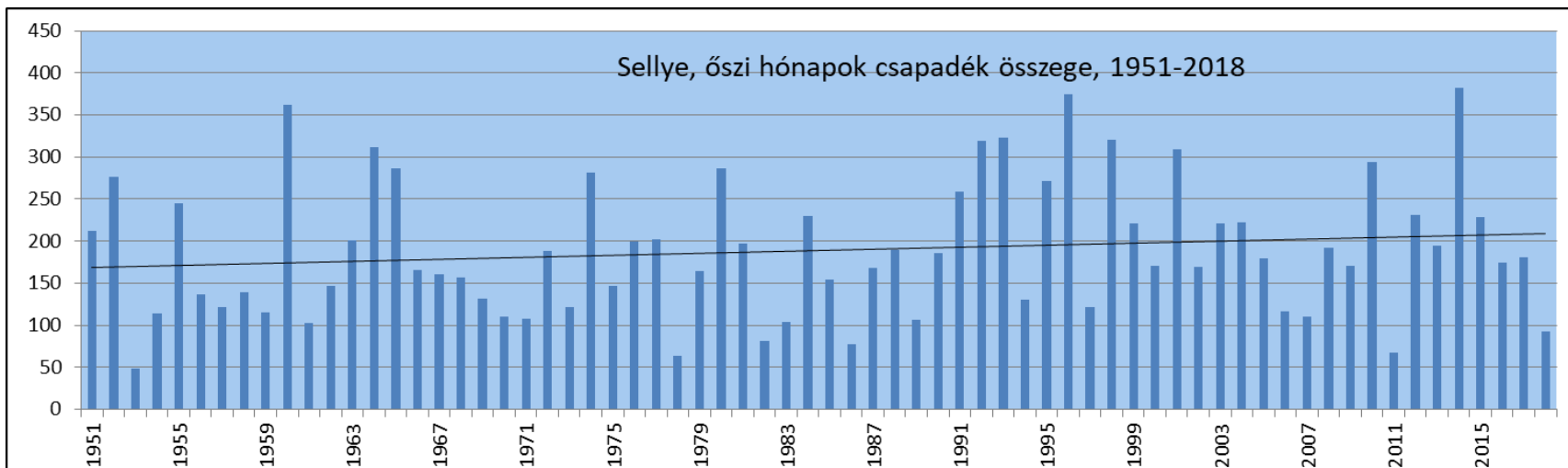
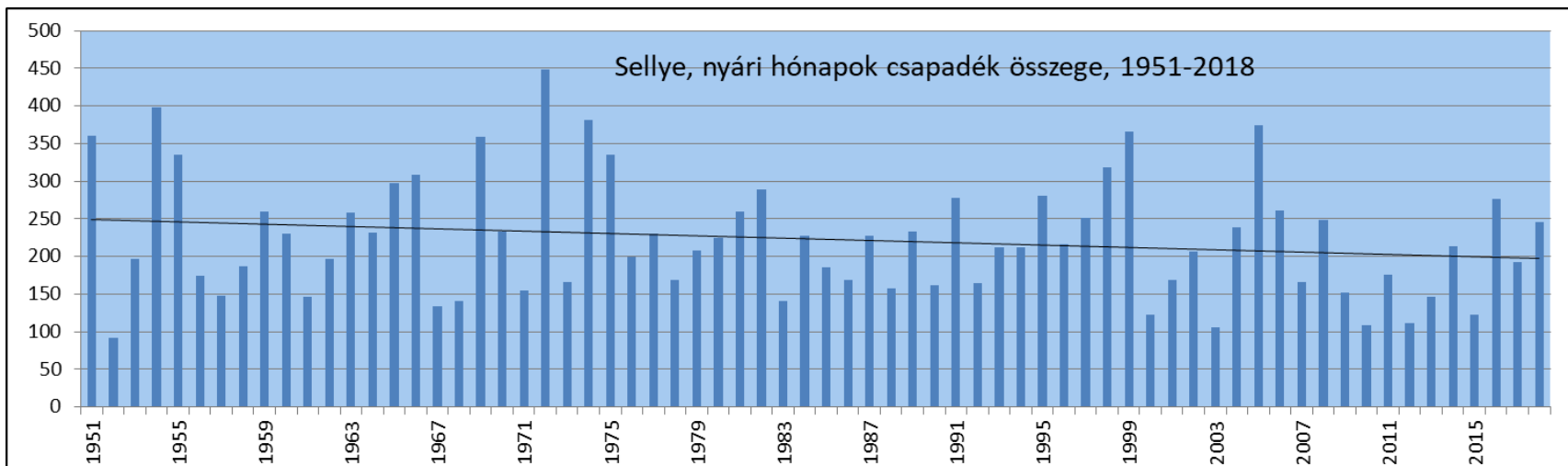

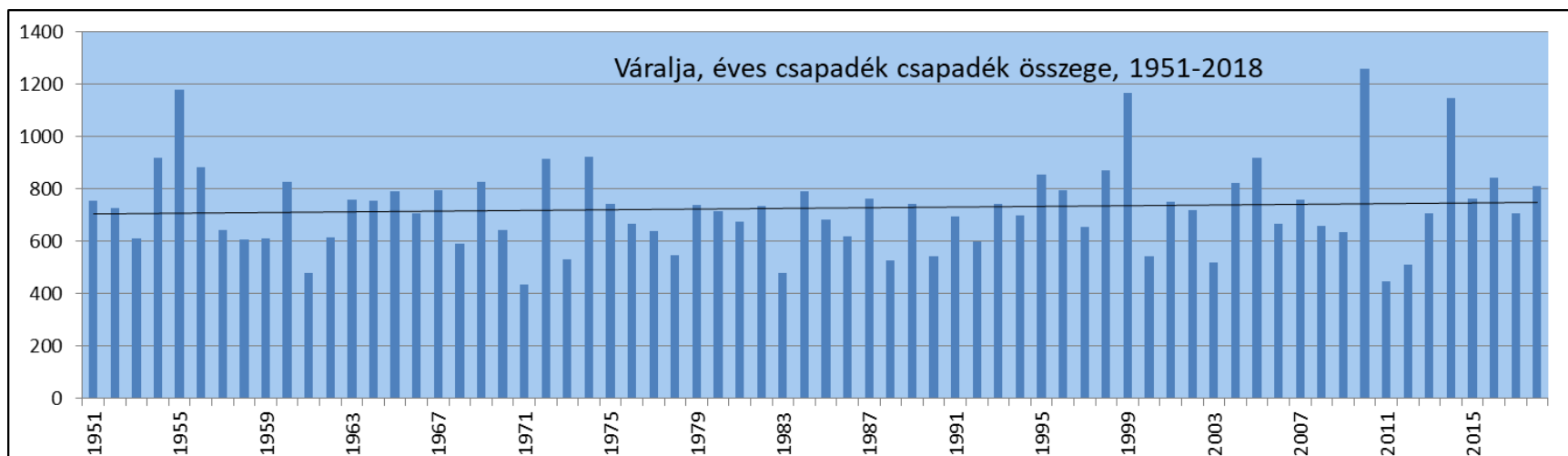
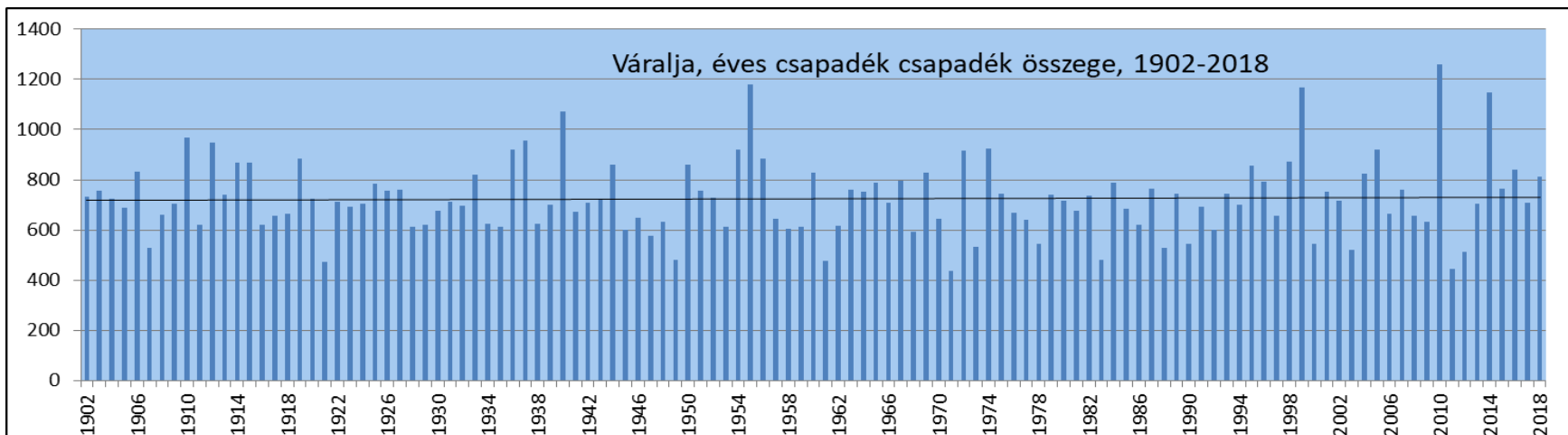
Sellyei csapadékok alakulása

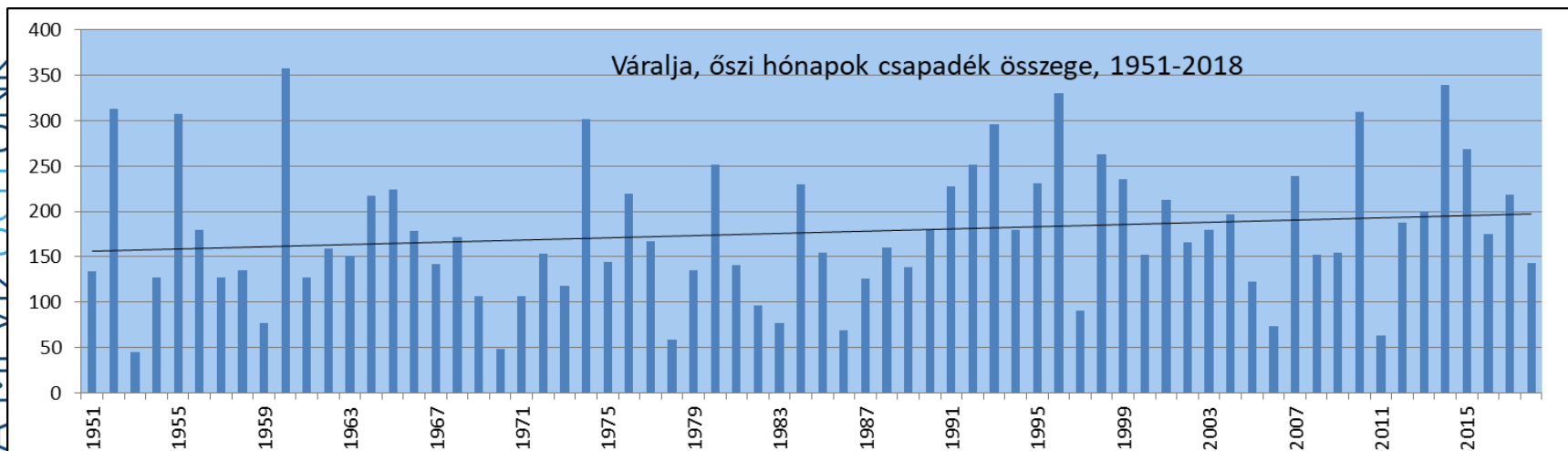
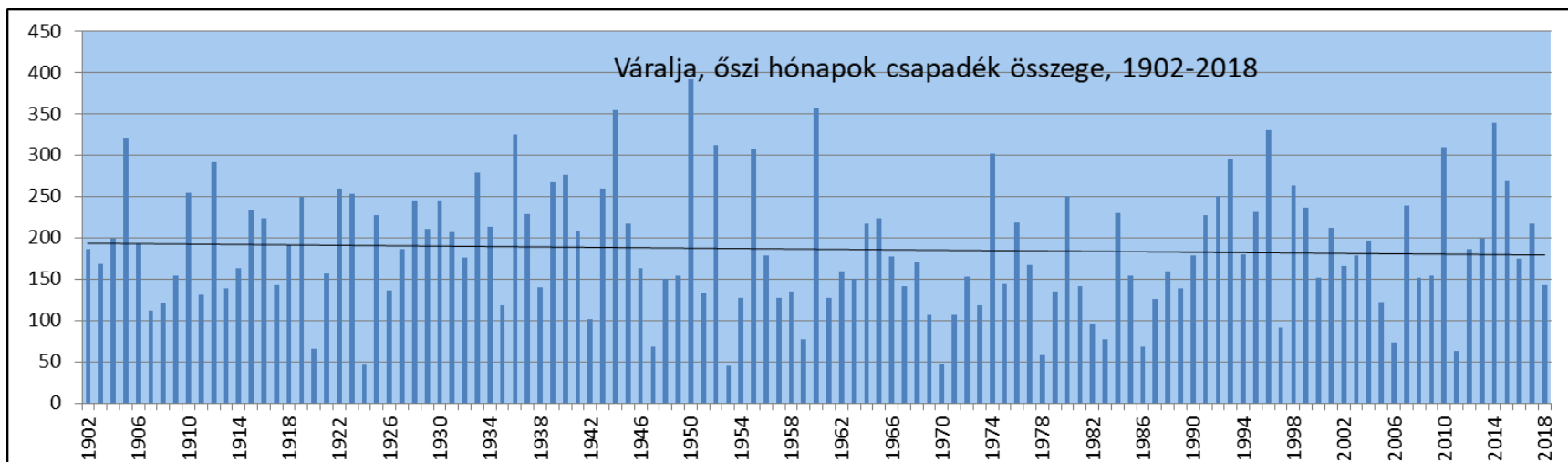

Sellyei csapadékok alakulása

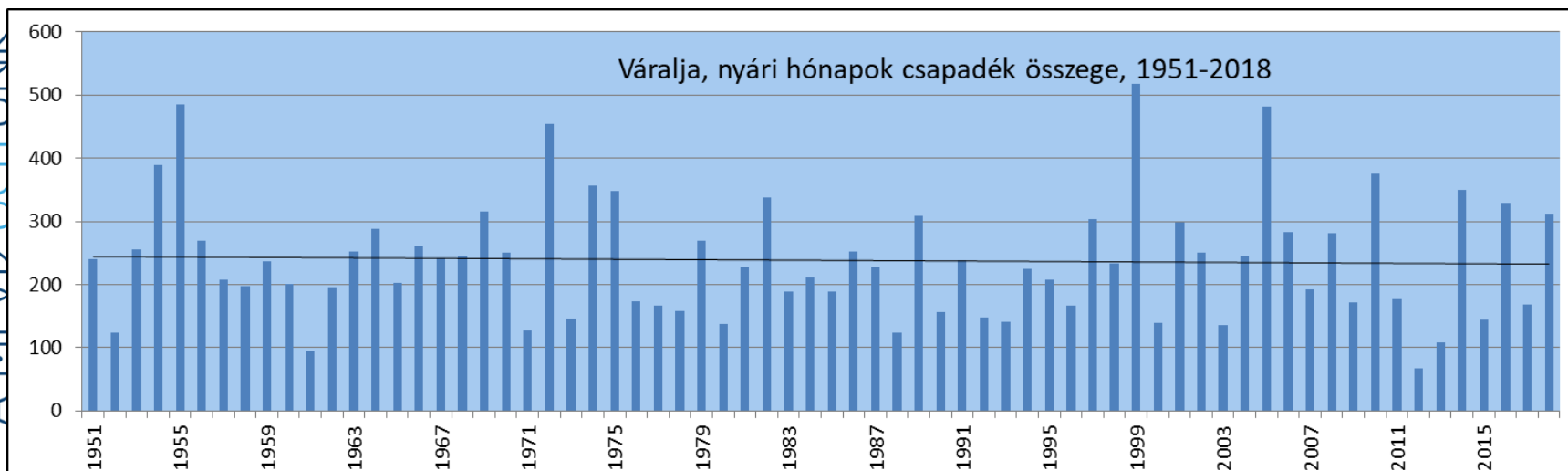
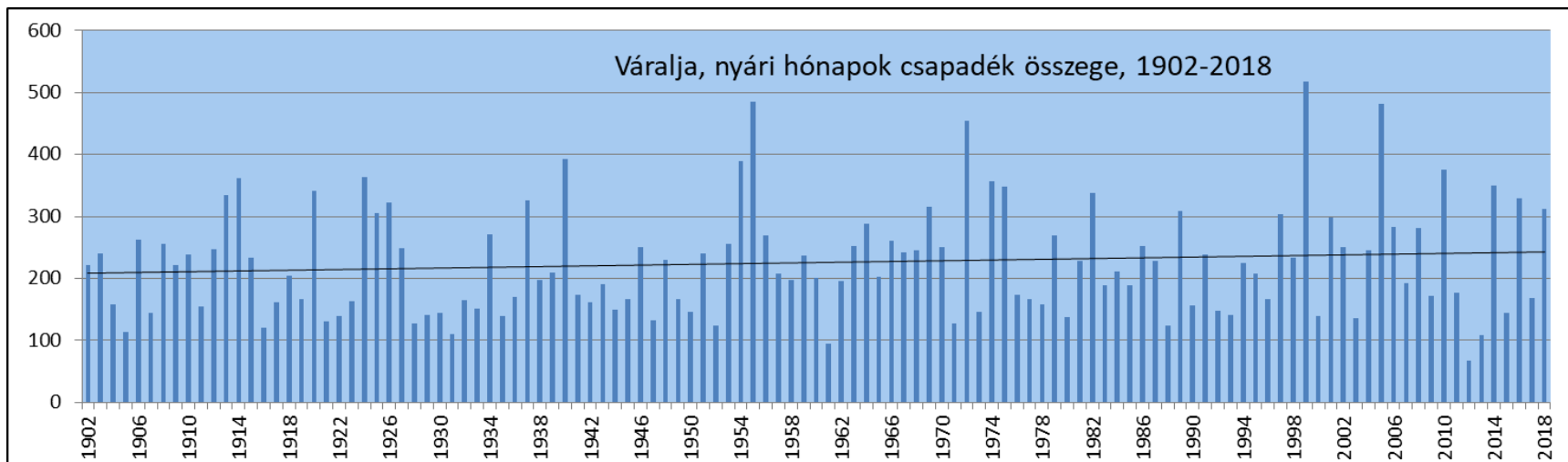

Váraljai csapadékok

Váraljai csapadékok

Csapadék gyakoriságok

DÉL-DUNÁNTÚLI
VÍZÜGYI IGAZGATÓSÁG
PÉCS

állomásnév	1900-1950			1951-2018		
	900 mm felett db	500 mm alatt db	átlag mm	900 mm felett db	500 mm alatt db	átlag mm
Mernye	11	1	706	14	6	691
Váralja	12	1	737	16	4	727
	1950-1984			1985-2018		
Sellye	7	1	744	5	1	734
Nagyatád	7	2	795	3	1	734

Évi szélsőségek a csapadékok eloszlásban

DÉL-DUNÁNTÚLI
VÍZÜGYI IGAZGATÓSÁG
PÉCS

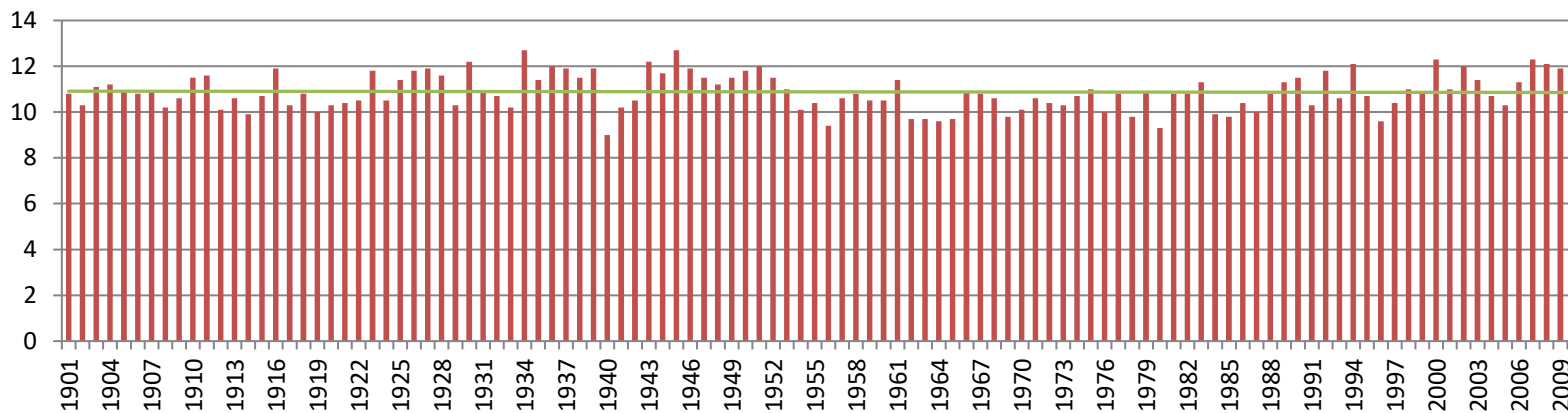
Állomásnév	2010	2011
Mernye	1114 mm	389 mm
Váralja	1261 mm	445 mm
Sellye	874 mm	388 mm
Nagyatád	1166 mm	505 mm

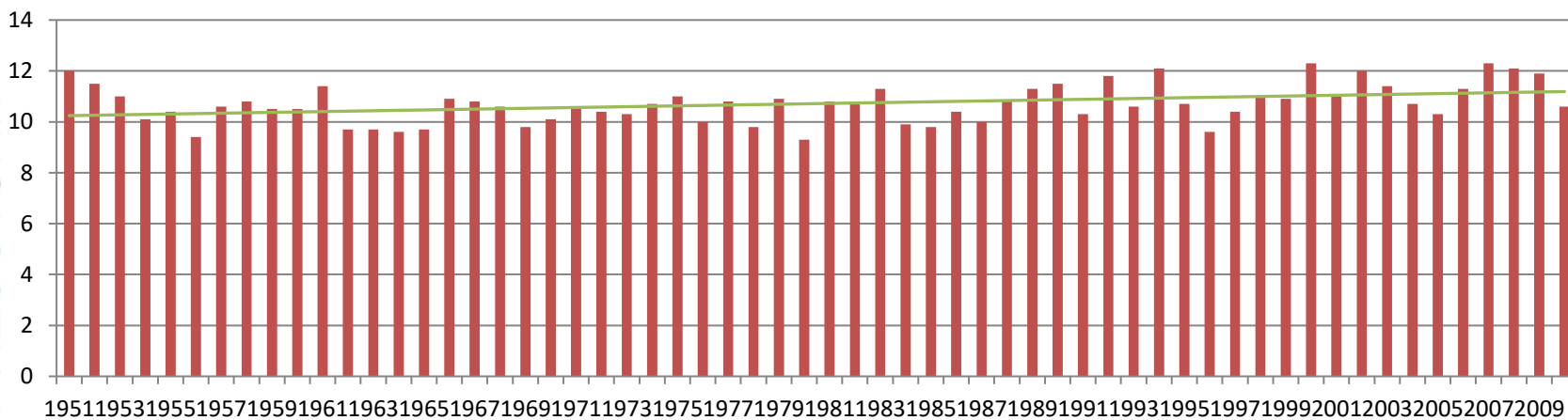
Évi középhőmérséklet alakulás Pécs

DÉL-DUNÁNTÚLI
VÍZÜGYI IGAZGATÓSÁG
PÉCS

A MI VÍZÜGYÜNK

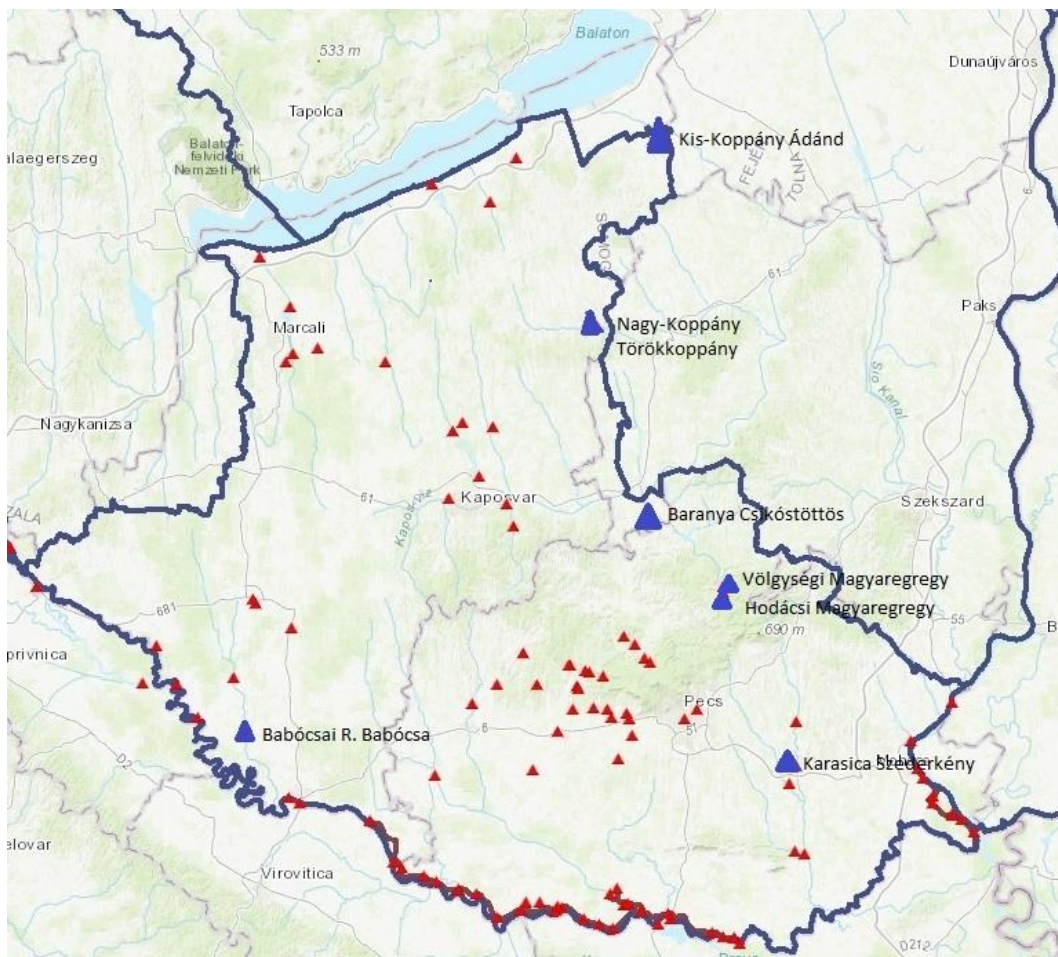
Vizsgált vízfolyások-vízrajzi állomások

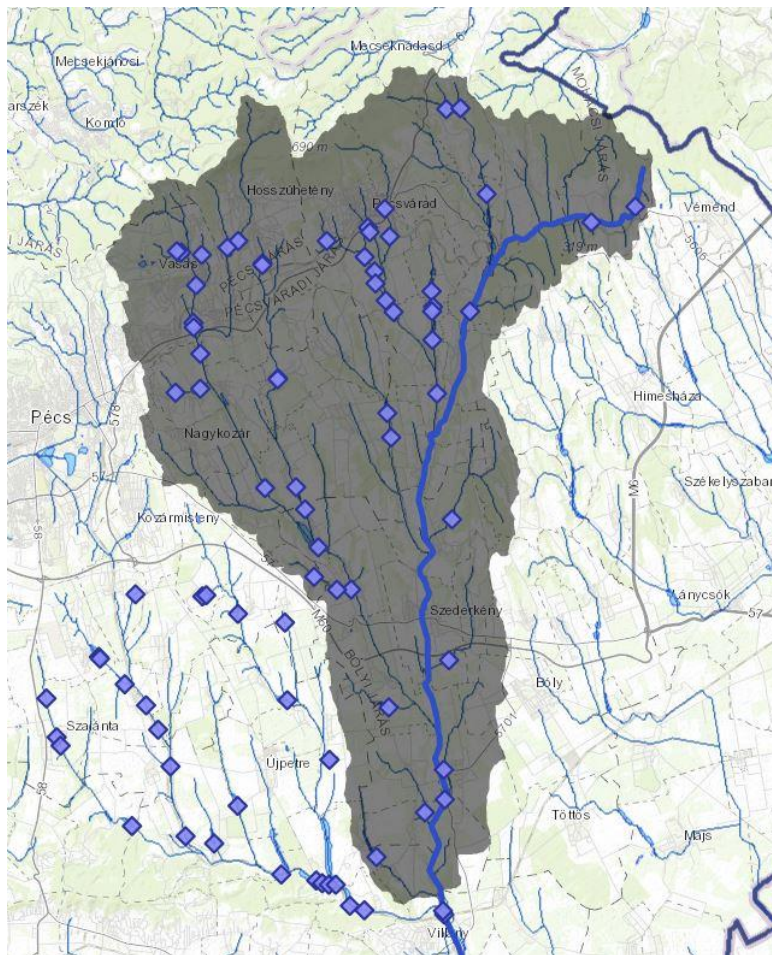
- Baranya csatorna Csikóstöttös (1950-2018)
- Babócsai Rinya Babócsa (1951-2018)
- Nagy-Koppány Törökkoppány (1956-2018)
- Karasica Szederkény (1949-2018)
- Bükkösdi víz Szentlőrinc (1954-2018)
- Kis-Koppány Ádánd (1952-2018)
- Völgységi Magyaregregy (1969-2018)
- Hodácsi Magyaregregy (1968-2018)

Felszíni vizek alakulása

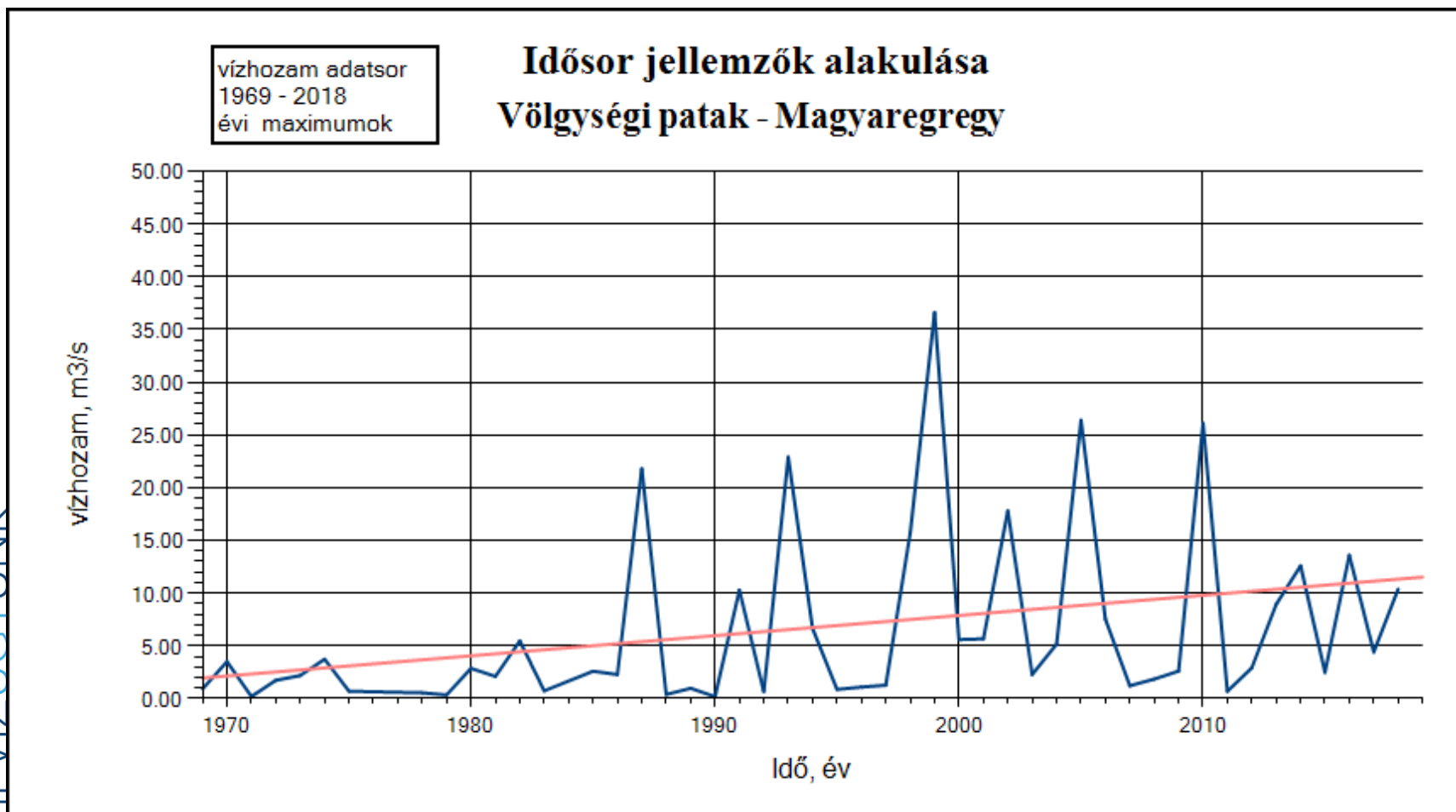

Vízhasználatok a Karasica vízgyűjtőn

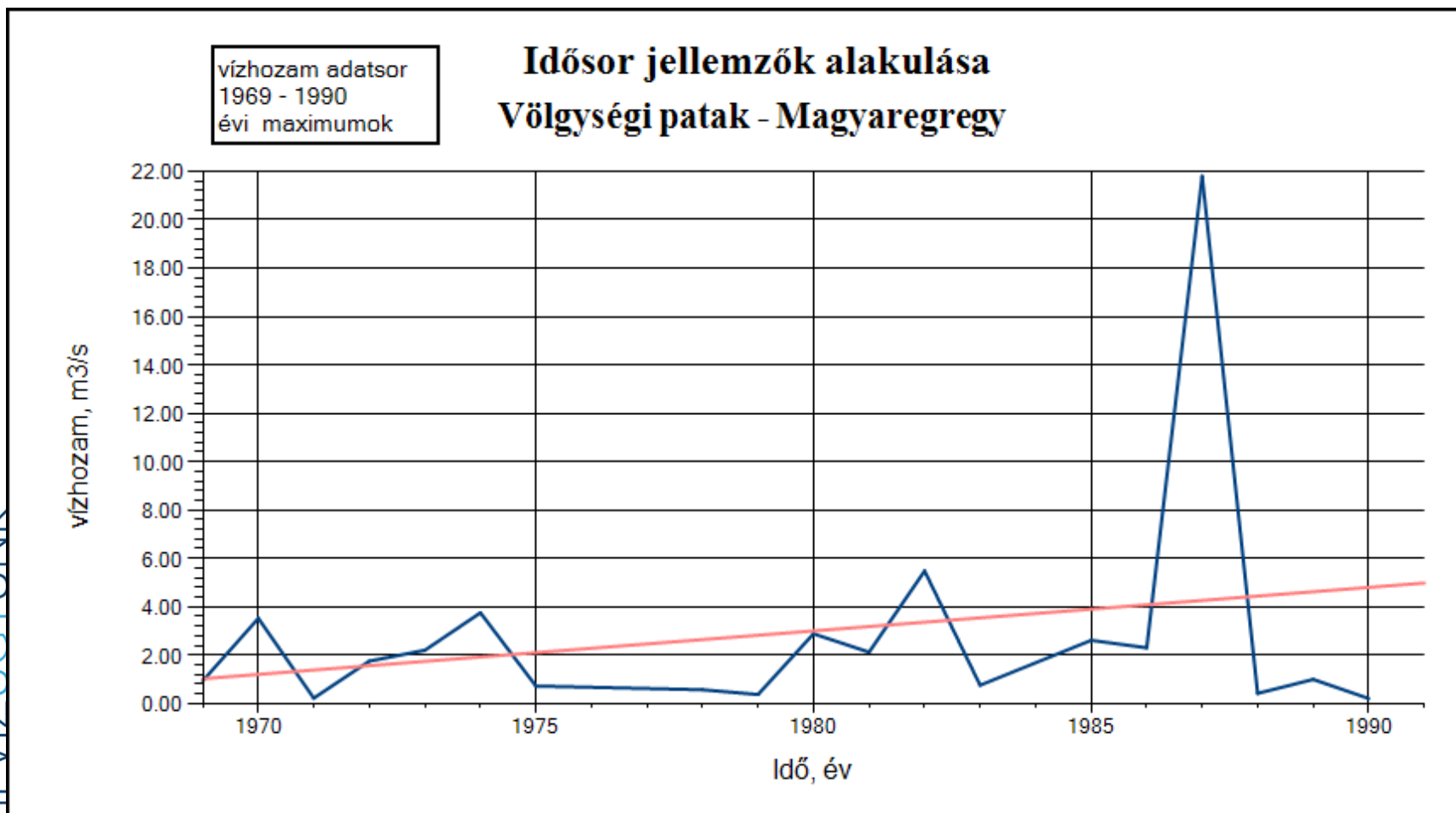

96 db, ebből 75 db halastó
452 hektáron

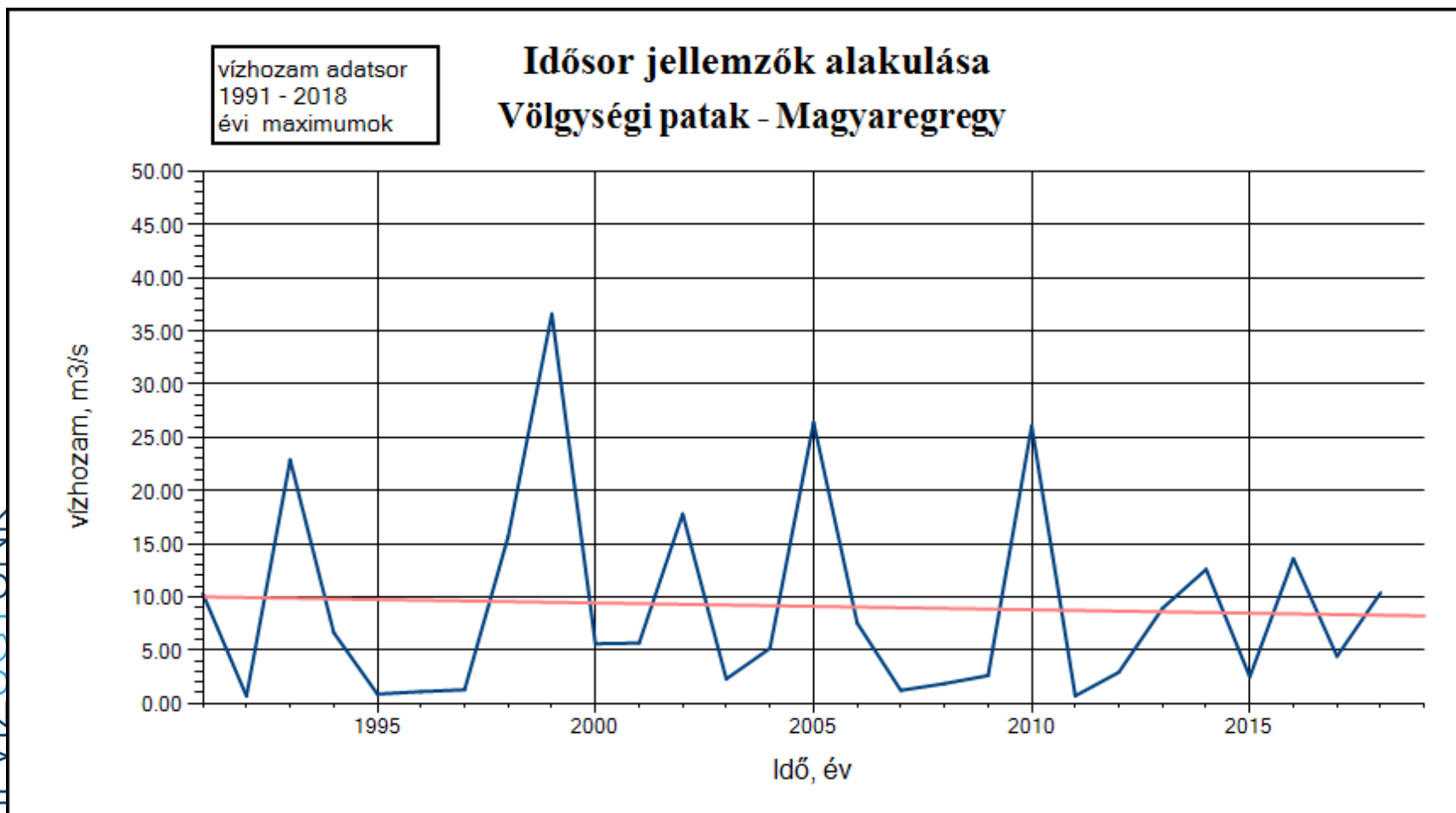
Évi max. vízhozamok alakulása 1969-2018

Évi max. vízhozamok alakulása 1969-1990

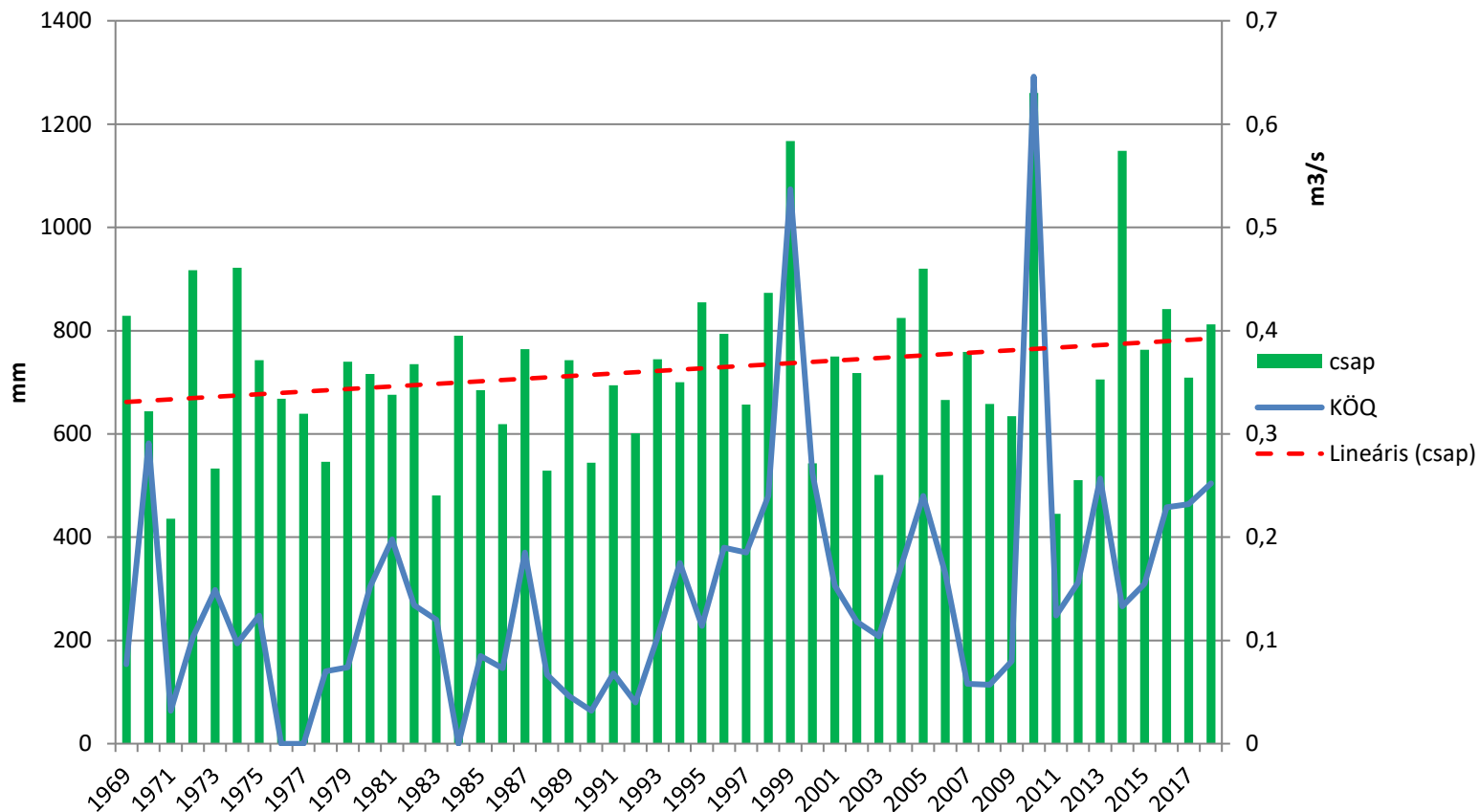

Évi max. vízhozamok alakulása 1991-2018

Völgységi patak KÖQ-k és Váralja éves csapadékösszegek alakulása 1969-2018

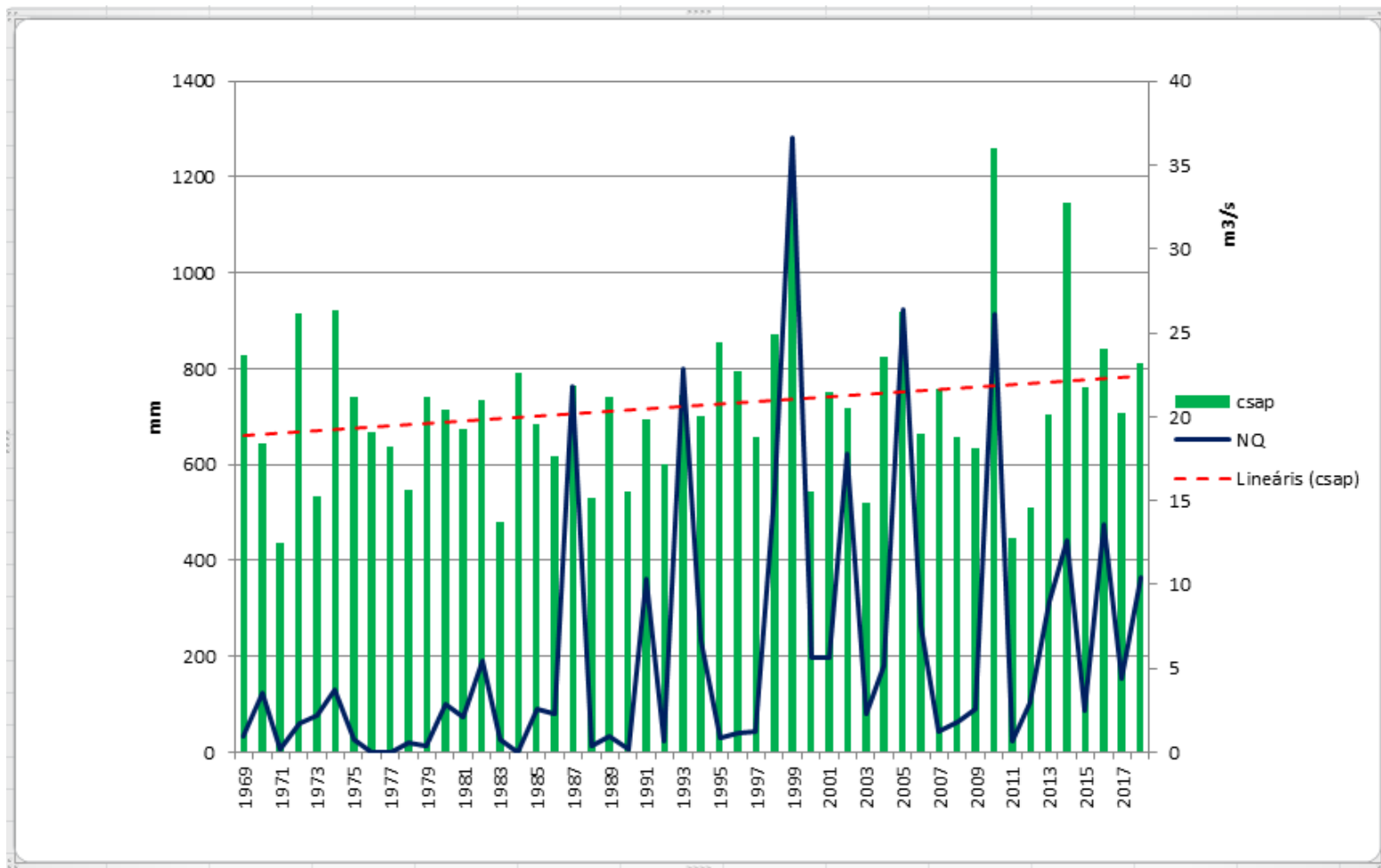

Völgyési patak NQ-k és Váralja éves csapadékösszegek alakulása 1969-2018

ÉLÉNYMŰKÖZMŰVEK ÉS VÍZIGYVÉDELMI KÖZGAZDASÁG PÉCS

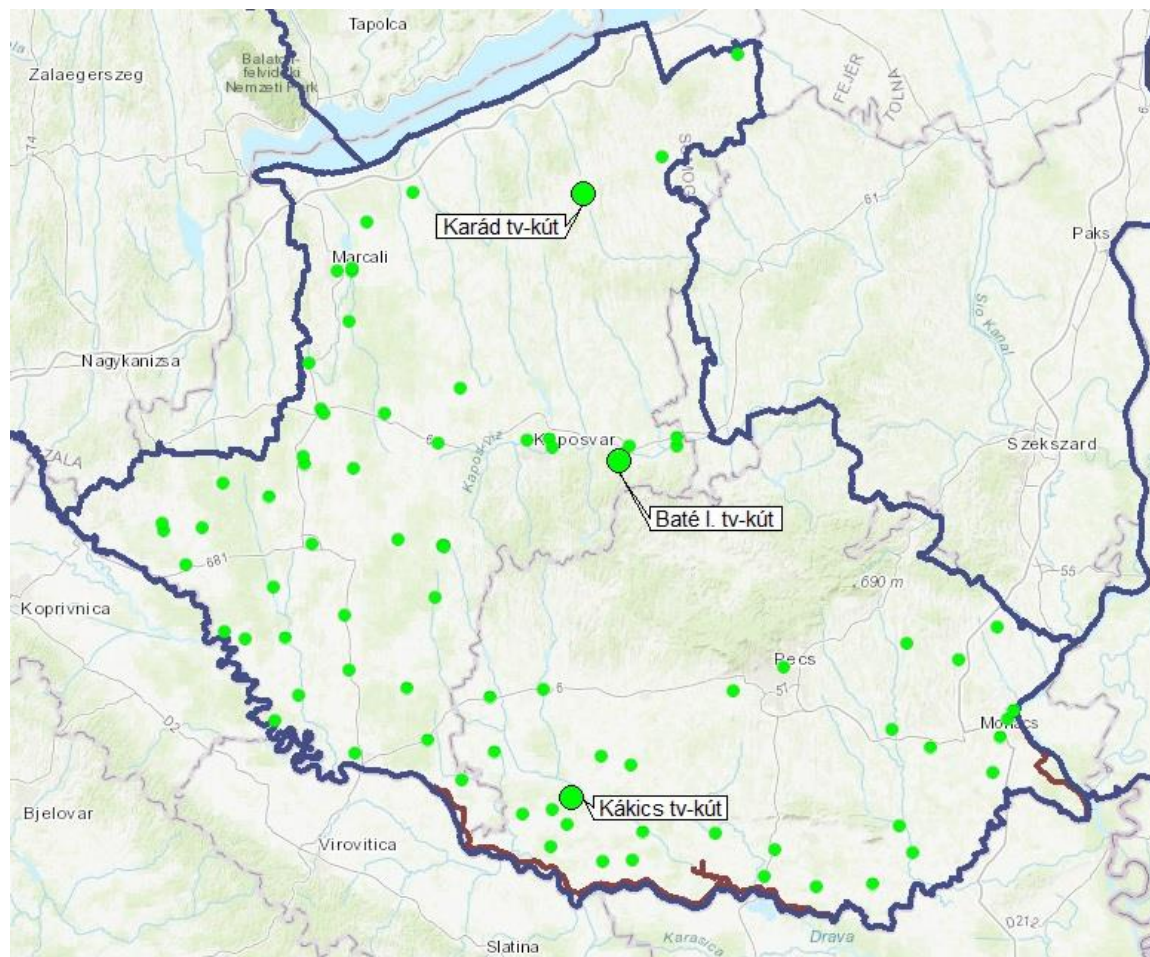
Kisvízfolyások statisztikai elemzése

DÉL-DUNÁNTÚLI
VÍZÜGYI IGAZGATÓSÁG
PÉCS

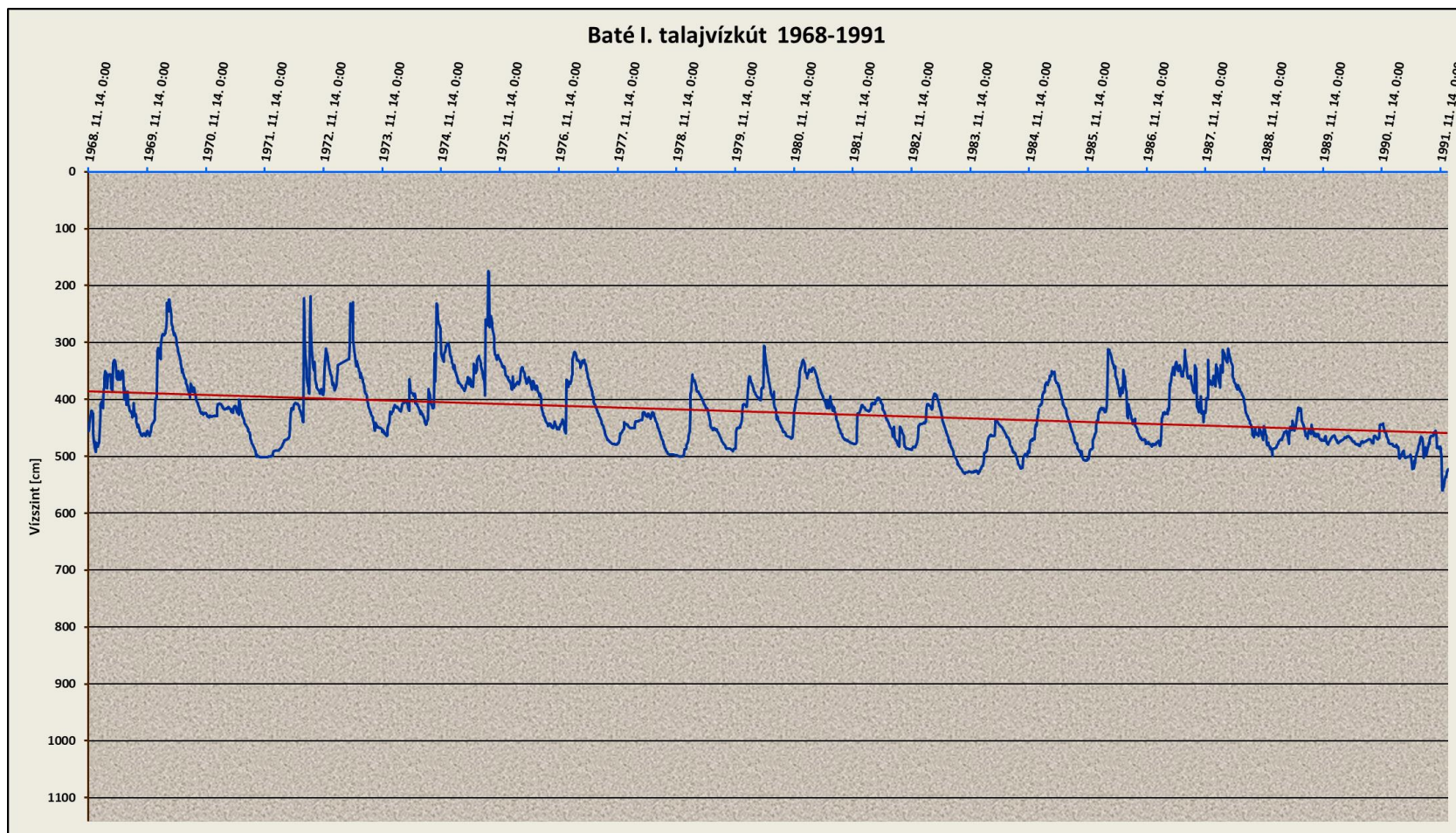
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
2	vízfolyás név	Fkm2	NQ ≥ 10%		NQ ≥ 20%		NQ ≥ 33%		≥Qaug80%	
3			<i>m3/s</i>		<i>m3/s</i>		<i>m3/s</i>		<i>m3/s</i>	
4	<i>Hodácsi patak</i>	4,4	1,88		1,2		0,82		0,002	
5	időszak		1969-1994	1995-2018	1969-1994	1995-2018	1969-1994	1995-2018	1969-1994	1995-2018
6	alkalom		0	6	2	8	4	15	21	20
7										
8	<i>Völgységi patak</i>	23,47	16,29		8,7		4,9		0,013	
9	időszak		1969-1993	1994-2018	1969-1993	1994-2018	1969-1993	1994-2018	1969-1993	1994-2018
10	alkalom		2	4	3	9	4	14	12	11
11										
12	<i>Bükkösdí víz</i>	137	19,718		13,6		9,7		0,027	
13	időszak		1954-1986	1987-2018	1954-1986	1987-2018	1954-1986	1987-2018	1954-1986	1987-2018
14	alkalom		1	8	3	15	6	19	12	23
15										
16	<i>Kis Koppány</i>	262,5	8,517		6,2		4,6		0,044	
17	időszak		1952-1985	1986-2018	1952-1985	1986-2018	1952-1985	1986-2018	1951-1985	1986-2018
18	alkalom		2	0	12	1	22	4	9	19
19										
20	<i>Nagy Koppány</i>	277	10,773		7,7		5,9		0,10	
21	időszak		1956-1987	1988-2018	1956-1987	1988-2018	1956-1987	1988-2018	1956-1987	1988-2018
22	alkalom		0	5	7	5	9	11	16	20
23										
24	<i>Egyesült Gyöngyös</i>	430	16,01		12		9,2		0,04	
25	időszak		1951-1985	1986-2018	1951-1985	1986-2018	1951-1985	1986-2018	1951-1985	1986-2018
26	alkalom		4	4	7	8	14	10	12	17
27										
28	<i>Baranya csatorna</i>	461	63,48		47,9		35,9		0,22	
29	időszak		1950-1984	1985-2018	1950-1984	1985-2018	1950-1984	1985-2018	1950-1984	1985-2018
30	alkalom		4	1	5	7	11	13	24	17
31										
32	<i>Karásica</i>	647	15,54		11,4		8,8		0,12	
33	időszak		1949-1984	1985-2018	1949-1984	1985-2018	1949-1984	1985-2018	1949-1984	1985-2018
34	alkalom		8	2	11	4	13	11	11	18
35										
36	<i>Babócsai Rinya</i>	813	38,85		30		23,5		0,76	
37	időszak		1951-1985	1986-2018	1951-1985	1986-2018	1951-1985	1986-2018	1951-1985	1986-2018
38	alkalom		4	4	4	9	11	11	13	10

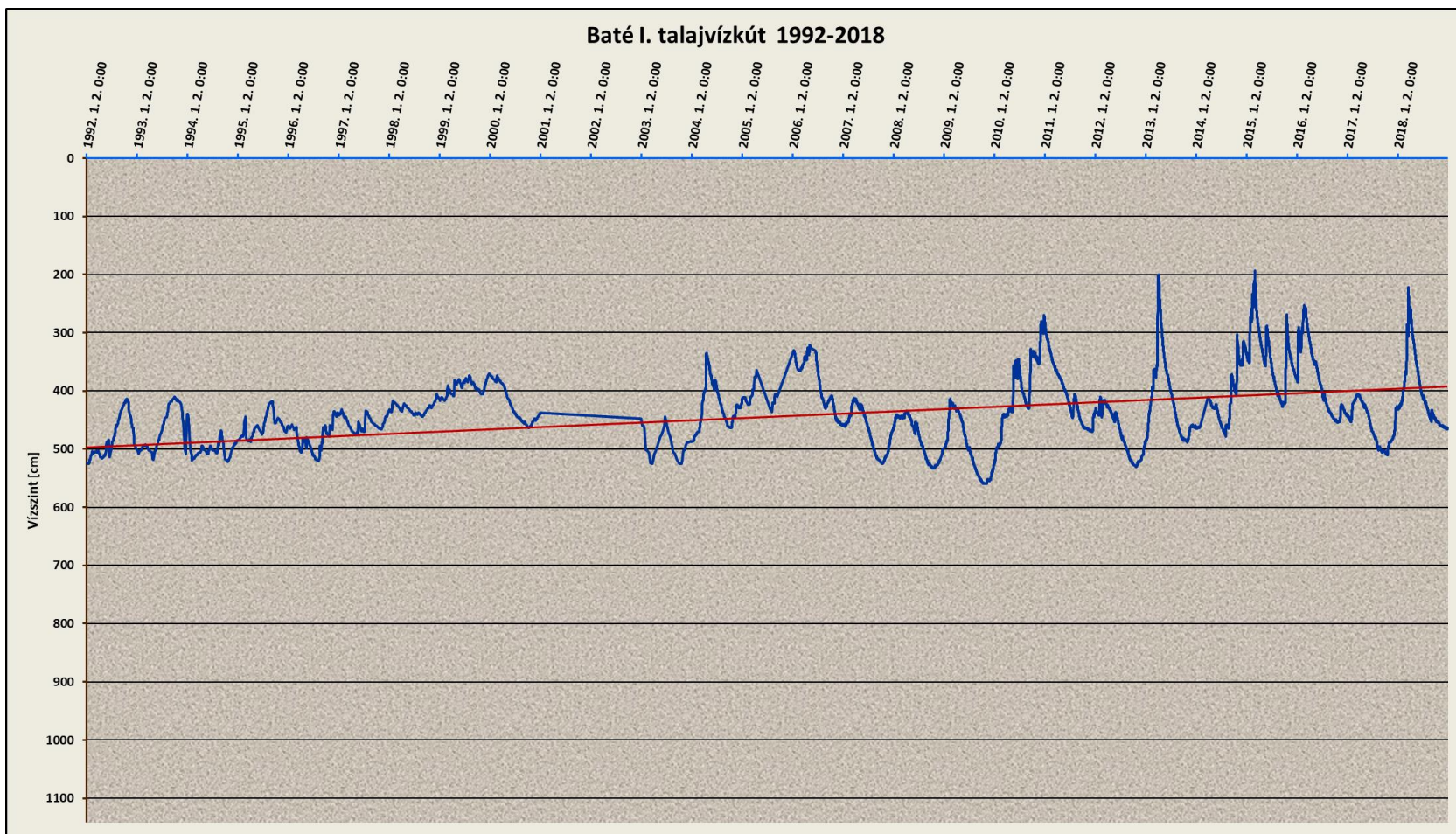
Talajvízszintek alakulása

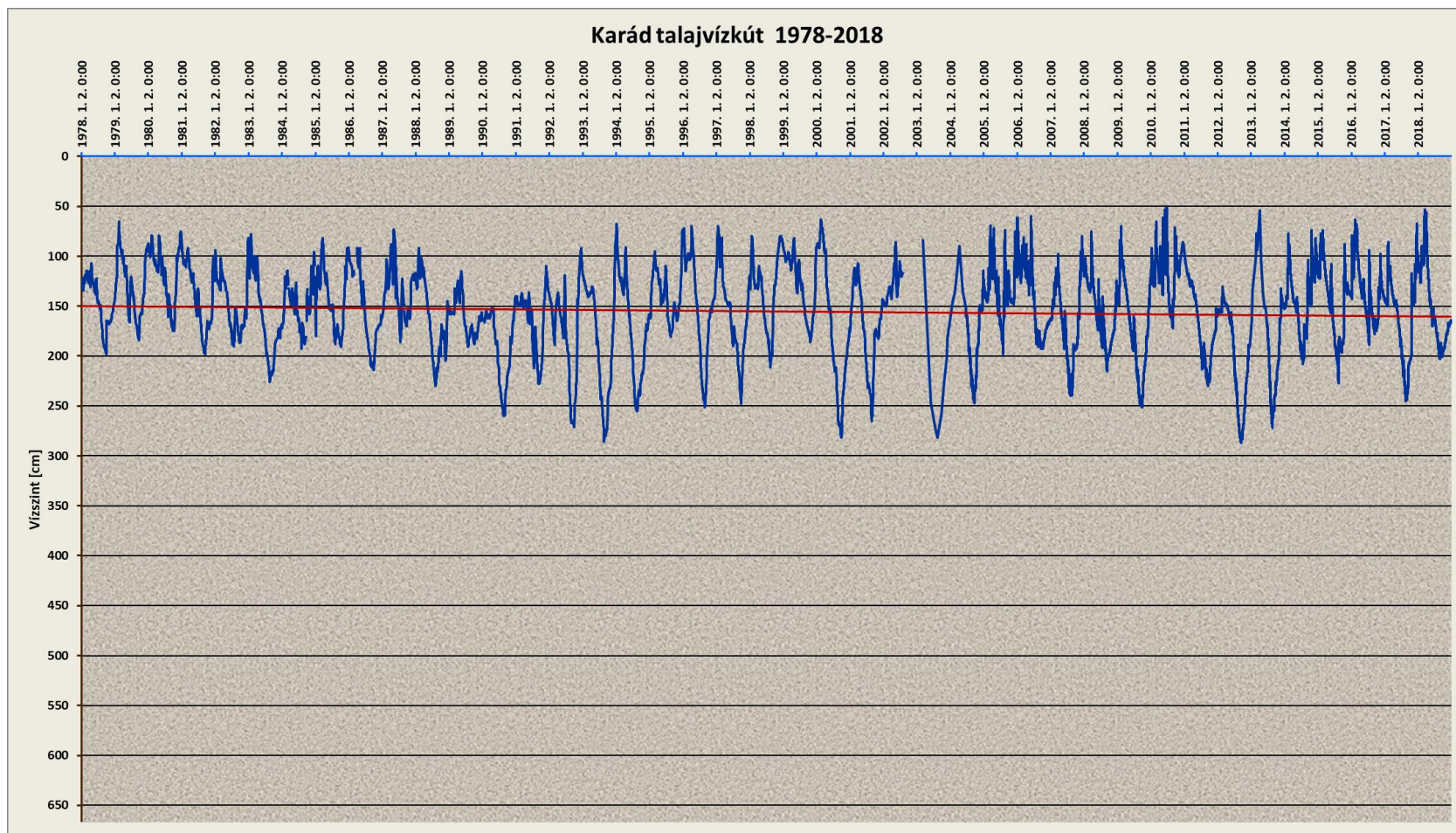
Baté-i kút vízállásai 1968-1991

Baté-i kút vízállásai 1992-2018

Karádi kút vízállásai 1978-2018

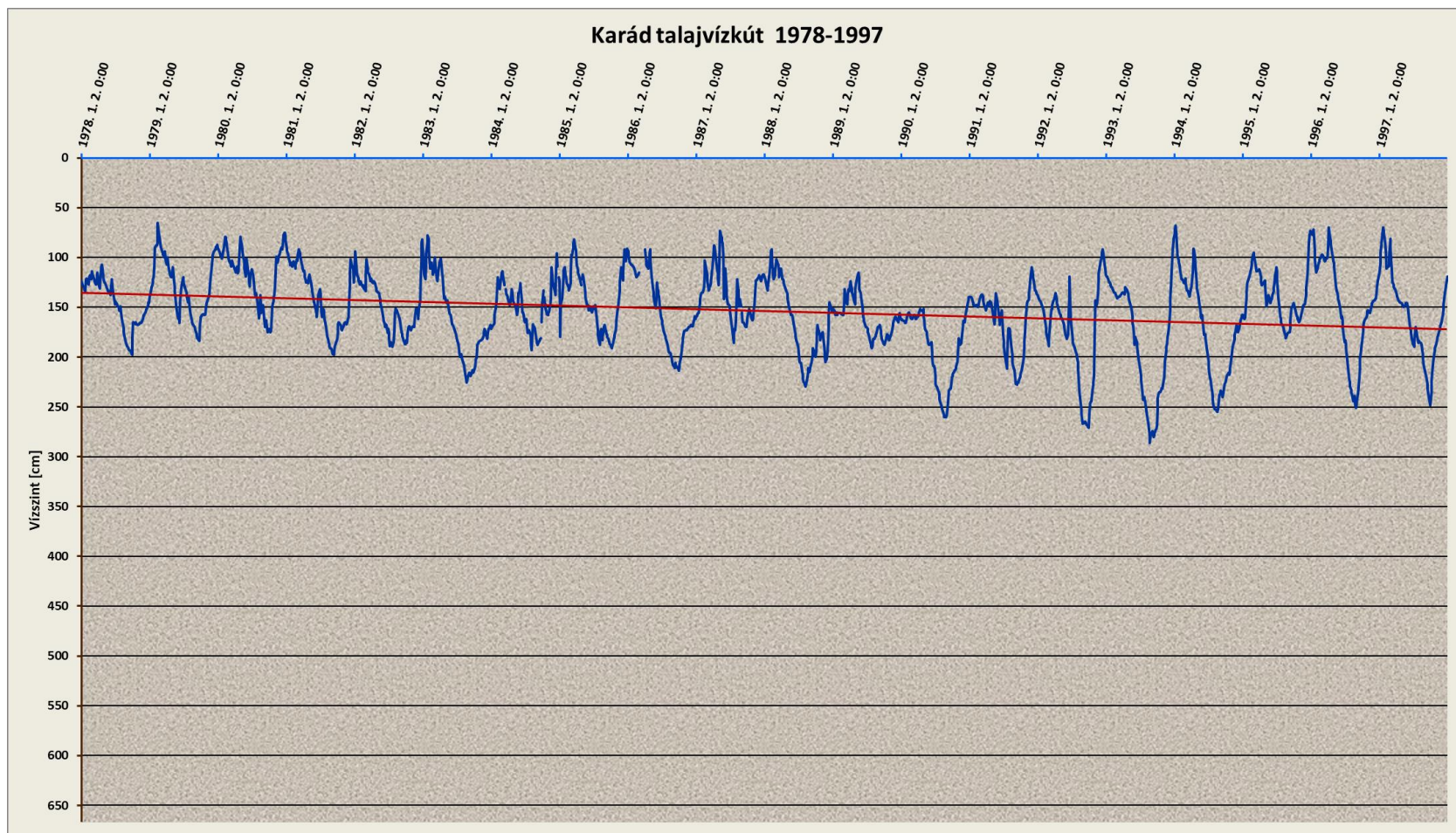

Karádi kút vízállásai 1978-1997

DÉL-DUNÁNTÚLI
VÍZÜGYI IGAZGATÓSÁG
PÉCS

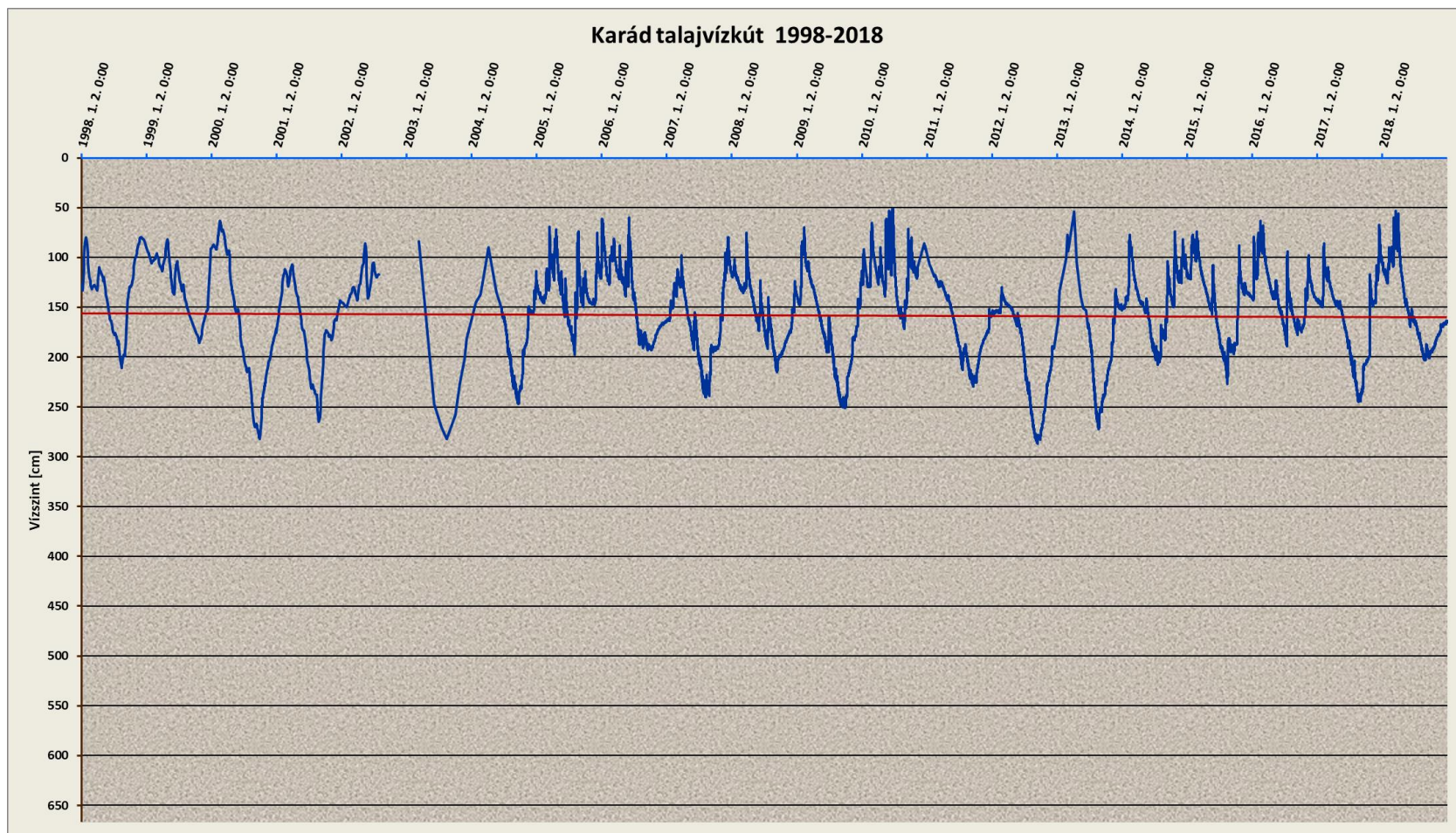

Karádi kút vízállásai 1998-2018

DÉL-DUNÁNTÚLI
VÍZÜGYI IGAZGATÓSÁG
PÉCS

Összegzés-tapasztalatok

DÉL-DUNÁNTÚLI
VÍZÜGYI IGAZGATÓSÁG
PÉCS

- Adatsorok homogenitása több esetben nem biztosított, új elemzési módszerek kellene
- A vízgyűjtőkön, vízfolyásokon az elmúlt évtizedekben jelentős változások voltak
- A mai korszerű automata műszerek már képesek pontos mérésekre, tetszőleges gyakorisággal szemben a 40-50 évvel ezelőttiekkel.

Vizsgálati tapasztalatok

DÉL-DUNÁNTÚLI
VÍZÜGYI IGAZGATÓSÁG
PÉCS

- A kis vízgyűjtők nagyon érzékenyek a változásokra, a globális hatások nem érvényesülnek, vagy markánsan nem mutathatók ki.
- A nagy vízhozamokra gyakorolt időjárási szélsőségek hatásai nem egyértelműek
- A kisvízhozamokra gyakorolt időjárási szélsőségek hatásai kimutathatók
- További elemzések, újabb módszerek indokoltak.

Köszönöm

a figyelmet!